

своето тихо съществуване и се хвърлимъ въ недрата на народа, за да го заразимъ съ онова, което най-добритъ отъ насъ съдали на тази земя. Ние никога не сме му отнесли своята душа и сърдце, своята съвѣсть, за да ги почувствува непосредствено, като чуе нашето живо, прочувствено слово и погледне въ лицето ни, за да преживѣе радоститъ и страданията ни, устрема ни и нашитъ възжеления за повече блага и свѣтлина въ родната земя.

Ние творимъ и мислимъ за него, но творчеството ни остава книжно, неодоухотворено отъ живитъ хора, не е хвърлено въ недрата на народа. Като останка отъ корабъ, то плува горе нѣкъде на повърхността. **Нуждна е, обаче, мълния, която да достигне дълбинитъ, за да ги освѣтли, стопли и увлѣче.** **Нуждно е, личното, непосредственото съприкосновение на творци и интелигентни хора не съ интелигентнитъ отъ села и градове, а направо съ народа, съ нашитъ бѣловласи баби и дѣди, които иматъ чисти очи като вироветъ на тѣхнитъ планински рѣки; съ нашитъ братя и бащи, подъ чиито космати, тъмни вежди горятъ жадни очи да проникнатъ далече задъ предѣлитъ на селото; съ нашитъ майки и сестри, които, макаръ и обременени отъ непрестаненъ трудъ, въ лицата си носятъ моминска чистота и отзивчивость къмъ всичко хубаво и добро; съ нашитъ млади синове и дѣщери, чиито очи съ голѣми и ведри, загледи къмъ далечни простори на новото и ценното.**

И ще откриемъ ние тогава, какъ нашиятъ народъ умѣе не само да слуша, но и да разбира, да цени и се радва съ непосредствеността на детето и чистотата на природата. Тогава едва, слѣдъ като всички интелигентни хора се превърнатъ неволно или напълно съзнателно въ съюзъ за непосредствено общение съ народа, въ името на роднитъ и общочовѣшки културни ценности, ние ще откриемъ себе си и своя народъ. Ще разберемъ, че извори жива вода клокочатъ въ нашата земя и, че народътъ жадува за тѣхъ. И ще повѣрваме въ себе си, ще обикнемъ най-добритъ между насъ и ще заразимъ своя народъ съ същото. Тогава ще пробудимъ съвестта му за истинска служба на живота, ще пробудимъ въ него човѣка и художника, учения и общественика, който желае и може да твори, като отвърща лице отъ разрушенията.

Ето това ние не сме направили, а дългътъ ни налага да го сторимъ. Колкото по-скоро се опомнимъ, толкова по-добре и за насъ и за народа.